

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus
voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. II. Ex scriptura probatur dari in voluntate divina decreta ex parte objecti
conditionata

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77132)

creta conditionata, non loquimur de conditionatis primo modo, & ex parte subjecti (hæc enim involvunt imperfectionem potentialitatis, & suspensionis, Deo repugnantem) sed tantum de conditionatis secundo modo, scilicet ex parte objecti.

26 Notandum secundo: Hic solum nos inquirere, an dentur in Deo decreta conditionata pro illis futuris, quæ in Scriptura revelata sunt, qualia sunt v. g. conversio Tyriorum & Sidoniorum, si Christus apud illos prædicasset, Matth. 11. Vel seductio cordis filiorum Israël, si connubia duxissent cum alienigenis eis vicinis 3. Regum 11. De aliis enim conditionatis, quæ nobis per revelationem non innotescunt, vel quæ ad providentiam Dei, & gubernationem hujus universi non pertinent, dicemus in Tractatu de voluntate Dei disp. 3. art. 3. ubi inquiremus, ac resolvemus, an voluntas divina circa futuritionem alicujus rei possibilis, possit manere suspensa, vel ab æterno circa futuritionem, vel non futuritionem, tam absolutam, quam conditionatam, omnium rerum possibilem se determinaverit. His præmissis.

27 Dico, decreta subjective absoluta, & objective conditionata, esse admittenda in voluntate divina, saltem pro futuris illis conditionatis, quæ nobis in Scriptura revelata sunt, vel quæ ad providentiam Dei, & gubernationem hujus universi pertinent. Ita communiter docent Thomistæ, quibus hæc in parte favent quidam ex Theologis Societatis infra referendi, qui talia decreta, vel ut actu existentia in Deo, vel saltem ut possibile, & nullam dicentia imperfectionem in voluntate divina admittunt. Unde Alarcon Tractatu de scientia Dei disp. 6. n. 7. & 8. anxie deplorat, plures ex Societate, hæc in parte conspirare cum Thomistis, & manus cum eis jungere, solumque ab illis in modo loquendi discrepare. Eriusdem fatetur, Suarez, Ruisium, aliosque Societatis Theologos, ipselicitè pugnavisse contra Thomistas, totiusque triumphum palmam, & felicitatem suo Magistro Vazquezio defert; eò quod, nullo decreto conditionato in Deo admisso, scientiam mediam propugnaverit. Sed quàm infauste ipse etiam Vazquez contra Thomistas decertaverit, ex eo patet quod scientiam mediam aliter non defendit, quàm asserendo decreta Dei, à quibus Scriptura & SS. Patres totam vim divinæ providentiæ, & rerum universi seriem pendere docent, per solum respectum rationis constitui, & in mera entia rationis resolvi: quod absurdissimum esse, & à mente D. Thomæ & omnium ferè Theologorum penitus alienum. Tractatu sequenti ostendimus. Certè si hæc Vazquezii doctrina & defensio, felicem Alarconem ejus Discipulo visa est habere exitum; quod tandem futurum est Suaris, Ruisii, & aliorum infortunium, quos in hoc bello & litterario certamine, infelices præ Vazquezio prædicat?

§. II:

Ex Scriptura probatur dari in voluntate divina decreta ex parte objecti conditionata.

Lib. 2. cap. 6. **R**ECTè olim Augustinus contra Donatistas disputans, dicebat: Non asseramus stateras dolosas, ubi appendamus quod volumus, & quomodo volumus: sed asseramus divinam stateram de scripturis sanctis, tanquam de thesauris dominicis, & in illa quid sit gravius appendamus: imò non appendamus,

A sed à Domino appensa recognoscamus. Non possunt ergo melius ac solidius decreta conditionata de futuris sub conditione statui, quàm demonstrando illa Scripturæ consentanea esse, & ex pluribus ejus testimoniis aperte deduci.

In primis nihil in Scriptura frequentius illa Dei voluntate, quam vocat antecedentem delibere omnium hominum: hæc verò in Deo reperiri formaliter, & esse ex parte objecti conditionatam, §. sequenti ostendimus.

Secundo, Deus pluribus locis Scripturæ revelavit se multa facturum, si talis vel talis conditio poneretur, quæ tamen de facto posita non est: ut quod dimitteret & non delebit Sodomam, si in ea fuerint quinquaginta, vel triginta viri justi Genes. 18. quod vivet Rex Sedechias, si exierit ad Regem Babilonis, Jeremiæ 18. & similia quæ passim in Scriptura occurrunt, quæ aperte indicant dari in Deo decreta conditionata ex parte objecti: nam quando Deus talia conditionata, ut certò & infallibiliter futura pronuntiabat, vel ejus voluntas erat determinata ad illa ponenda, vel non? Si primum, habetur intentum, talis enim determinatio, cum esset libera, & non necessaria, erat aliquod liberum decretum; & cum non esset absoluta, sed ex aliqua conditione pendens, non erat decretum absolutum, sed conditionatum ex parte objecti. Secundum verò dici nequit. Si enim voluntas divina erat omnino suspensa & indeterminata ad illorum productionem, illi etiam effectus qui ab ea pendebant tanquam à causa, fuissent tunc suspensi & indeterminati; neque enim magis determinati esse possunt, quàm voluntas divina à qua dependet illorum determinatio: Cur ergo Deus illos pronuntiat locis Scripturæ citatis, ut certos & determinatos, ac infallibiliter futuros, si posita fuisset aliqua conditio?

C Tercio, In Scriptura extant plures promissiones & pacta de rebus sub conditione futuri nunquam implendis: Sed promissiones & pacta exprimunt voluntatem internam pacificentis, quæ vult implere quæ promittit, si adsit conditio apposita: Ergo juxta Scripturam dantur in Deo volitiones, seu decreta absoluta quoad actum, cum conditione objecti non apponenda. Minor est evidens. Major verò ex variis Scripturæ testimoniis suaderur. In primis enim Deus fecit pactum cum primo homine, quod filii ejus nascerentur cum gratia & justitia originali, si ipsi non peccaret, cum peccato verò originali, si ille peccaret, ut communiter docent Theologi contra Janfenium, & probant tum ex illo Eccl. 17. Testamentum æternum constituit cum illis (Adamo scilicet & Eva) & justitiam & judicium suum ostendit illis. Tum ex illo Osee 6. Ipsi sicut Adam transgressi sunt pactum, ibi prævaricati sunt omnes. Similiter cum Davide & Salomone fecit Deus pactum, quod sederent filii eorum usque in sæculum super Thronum Israël, si custodirent mandata ejus, ut dicitur 3. Regum 9. & tamen constat, quod filii Salomonis non regnaverunt super Israël, sed scissum est regnum in Roboam, & solum regnavit super Judam & Benjamin, neque hoc in sempiternum, sed usque ad Sedechiam, qui fuit ultimus Regum Juda.

Quarto, Christus Matth. 26. asserit exhibiturum Patrem plusquam duodecim legiones Angelorum, si rogetur à Filio: Sed talis exhibitio eo momento quo à Christo asserabatur, non solum fuit prævisa à Patre, sed etiam volita: Ergo in Deo

Deo volitiones, seu decreta absoluta ex parte subiecti, & conditionata ex parte objecti, admittenda sunt. Major & Consequentia patent. Minor vero fua datur, tum quia dictum illud Filii de futura exhibitione Angelorum probatur à Patre: Ergo reverà illam volebat, quid enim est Deum aliquid velle, quàm illud reipsa sibi placere? Tum etiam, quia si possibile tantum fuisset illud decretum de mittendis Angelis, voluntas Dei circa tale objectum, fuisset merè indifferens & suspensa: Quomodo ergo certa & firma fuit exhibitio, & à Christo asserta ut indubitata? Cur enim vis effectum magis certò esse determinatum, quàm ipsammet causam? Ergo vel utrinque est suspensio & indifferentia, vel resolvenda est voluntas divina per actuale decretum.

Denique 4. Regum 13. dixit Eliseus ad Joam Regem Israël: *Si percussisses (supple jaculo) terram quinquies, aut sexies, sive septies, percussisses Syriam usque ad consumptionem: nunc autem tribus vicibus percaries eam.* Sed hujus futuri conditionati veritas non potest fundari in aliqua connexionione, seu ordine quem antecedens habeat ad consequens, cum sit de conditione omnino disparata: Ergo solum potest fundari in decreto libero divine voluntatis, illa extrema connexione & statuentis devallare Syriam, ex hypothesi quòd Rex Israël toties jaculo terram percuteret.

Nec valet quod ait P. Annatus, eo loco non tam significari, quid homo ex hypothesi liberè faceret, quòd potissimum queritur, quàm quid faceret ipse Deus; cum sensus sit, si percussisses quinquies terram, dedisset tibi Deus vires ad percutiendam Syriam usque ad consumptionem. Non valet inquam: neque enim ibi queritur solum, quid Deus, sed etiam quid homo facturus sit, nempe, si percussisset septies, aut quinquies terram, sit hostes ad internectionem deleturus. Unde Deus habet decreta conditionata, non solum de his quæ tantum à sua voluntate dependent, sed etiam de his quæ pendent à voluntate & libertate hominis.

§. III.

Eadem decreta, iuxta doctrinam D. Augustini & S. Thomæ, in Deo esse admittenda ostenditur.

Non solum ex Scriptura, sed etiam ex doctrina SS. Patrum, præsertim Augustini & Thomæ probari potest, in Deo admittenda esse decreta absoluta ex parte subiecti, & conditionata ex parte objecti. In primis enim Augustinus locis disputatione sequenti referendis, expresse docet Deum talia futura in sua prædestinatione seu decreto certò cognoscere: Sed non in decreto absoluto ex parte objecti, ut patet: Ergo solum in decreto ex parte objecti conditionato. De quo fuisse disputatione sequenti.

Secundò, D. Thomas in 1. dist. 46. quæst. 1. art. 1. ad 2. hæc scribit: *Voluntas antecedens potest dici conditionata, nec tamen est imperfectio ex parte voluntatis divine, sed ex parte voliti, quod non accipitur cum omnibus circumstantiis, quæ exiguntur ad rectum ordinem in salutem.* Sed voluntas antecedens est voluntas beneplaciti, ut docet idem S. Doctor quæst. 23. de verit. art. 3. in corp. his verbis: *Invenitur enim in Deo proprie ratio voluntatis, & sic voluntas de Deo proprie dicitur; & hæc est voluntas beneplaciti, quæ per antecedentem & conse-*

quentem distinguitur. Ergo ex D. Thoma datur in Deo voluntas beneplaciti conditionata, ac proinde decretum subjectivè absolutum, & objectivè conditionatum.

Tertiò, Idem S. Doctor 1. p. quæst. 19. art. 7. ad 2. sic ait: *Multa sunt in virtute & scientia & voluntate divina, quæ non continentur sub ordine causarum inferiorum, sicut resuscitatio Lazari. Unde aliquis respiciens ad causas inferiores dicere poterat, Lazarus non resurget: respiciens verò ad causam supremam divinam, poterat dicere, Lazarus resurget. Et utrumque horum Deus vult, scilicet quòd aliquid quandoque sit futurum secundum causam inferiorem, quòd tamen futurum non sit secundum causam superiorem, vel e converso. Ex quo loco sic arguimur. Secundum D. Thomam, Deus vult aliquid quòd quandoque est futurum secundum causam inferiorem, non tamen secundum ordinem causæ superioris: Atqui illud quòd est futurum secundum ordinem causarum inferiorum, non verò secundum ordinem causæ superioris, est futurum conditionatè, quia scilicet esset, nisi Deus aliter ordinasset, propter rationes occultas suæ providentiæ: Ergo ex D. Thoma dantur in Deo decreta conditionata ex parte objecti.*

§. IV.

Eadem veritas ratione suaderur.

Plures etiam in ejusdem veritatis confirmationem rationes adduci possunt. Prima sic potest proponi: Quæ non sunt ex se & ex sua natura connexa, non possunt infallibiliter connecti, nisi ab aliqua causa extrinseca & infallibili: Sed conversio Tyriorum v.g. non erat ex se & ex natura rei connexa cum prædicatione Christi, vel cum illis signis & virtutibus quæ Christus fecit apud Judæos, ut evidens est: Ergo non poterat infallibiliter connecti cum tali conditione, nisi ab aliqua causa extrinseca, illa extrema infallibiliter conjungente: Hæc autè non potest alia esse, vel concipi, quàm voluntas divina, quæ posita tali conditione, decreverat dare Tyriis gratiam efficacem, per quam infallibiliter simul & liberè ad fidem convertentur; voluntas enim creata cum de se sit causa fallibilis & contingens, non potest ex se esse causa certa & infallibilis talis connexionis, sed solum pro ut subest efficaci Dei decreto & auxilio, eam ad agenda applicante & determinante: Ergo &c.

Confirmatur: Quando conditionalis non est vera in violatione, non potest esse vera absolute, nisi in vi alicujus causæ extrinseca, quæ infallibiliter ponat consequens, posito antecedente, ut docent Dialectici in summis: Sed in istis propositionibus conditionalibus de futuro contingenti, quas Deus in Scriptura revelavit: *Si percussisset terram quinquies, aut sexies, sive septies, percussisses Syriam usque ad consumptionem.* 4. Reg. 13. *Si custodierint filii tui legem meam, sedebunt super Thronum tuum usque in sempiternum.* 3. Reg. 9. *Si in Tyro & Sidone facta fuissent virtutes quæ facta sunt in te, in cilicio & cinere penitentiam egissent.* Matth. 11. Antecedens non continet causam certam & infallibilem Consequentis; cum conditionata illa sint disparata, & effectus contingens nullam habeat connexionem ex natura rei cum conditione: ut patet in illa percuti terra, quæ nullum ex natura rei nexum habebat cum devallatione Syriæ, & victoria Regis Israël.